

Ke konci zvláštního roku

Vážení čtenáři, současná doba ovlivněná nepříznivou epidemiologickou situací nepřeje osobním setkáním ani společenským událostem. Stalo se již tradicí, že redakční rada a redakce našeho časopisu udělují ceny Živy, které jsou určeny autorům vybraných článků a seriálů předchozího ročníku, a také osobnostem spojeným se Živou. Činíme tak až do letošního roku bez přerušování od ročníku 1997, a tak je tato zvyklost dávno plnoletá. Slavnostní vyhlášení i předání cen probíhá obvykle v jarním období, nejlépe s kvetoucí magnolií v zahradě, a všichni se vždy na společné setkání s autory a vzácnými hosty těšíme. Kromě samotného slavnostního aktu vystoupí ocenění autoři s krátkou přednáškou

na téma spojené s jejich výjimečně zajímavým a pěkně zpracovaným článkem. Neméně důležitý je i následný „volný program“ setkání, kdy probíhají četné a velmi podnětné diskuze, politickým jazykem bychom je mohli nazvat bi-, tri- i multilaterálními dohodami. Často bývají zaměřené na plánování nových témat a dalších zajímavých příspěvků, které můžeme následně představit vám, čtenářům Živy, ale z neformálních rozhovorů vyplývají mnohdy i zajímavé podněty k vývoji Živy do budoucna. Toto naše společné a společensky uvolněné, přesto však důstojné setkání v krásných prostorách pražské vily Lanna Akademie věd České republiky, navíc v obklopení přírodou plnou biologického ruchu, je jednou z mála příležitostí,

při které můžeme formálně i fakticky poděkovat našim autorům. Bez nich a bez vás by Živa nemohla existovat. O to více je nám líto, že jsme letos, i přes opakované snahy všech zúčastněných, včetně paní předsedkyně Akademie věd, o posunutí termínu z jarního na podzimní nebo zimní, museli na osobní setkání rezignovat. Moderní doba sice přináší různé technologické přístupy distančního setkávání, ale člověk je biologicky povahy společenské a osobní kontakt nelze ničím nahradit. Proto jsme se rozhodli, že vzhledem k těmto okolnostem i velké míře nejistoty cokoli dopředu plánovat předání cen za články roku 2019 raději připojíme k předávání cen za letošní ročník, které, jak pevně doufáme, již proběhne na jaře 2021. Udělená ocenění za minulý rok však na stránkách Živy nyní alespoň vyhlásíme.

Přejeme vám klidné a šťastné prožití Vánoc v kruhu nejbližších a těšíme se na setkání v příštím roce – ať už prostřednictvím Živy, nebo přímo ve vile Lanna. Děkujeme za vaši přízeň.

Za celou redakční radu a redakci
Jan Votýpka a Jana Šrotová

Ceny Živy za rok 2019

Purkyňova cena Davidu Storchovi

Je udělována za popularizaci biologických věd autorovi vyhodnoceného nejlepšího článku ročníku ve věkové kategorii od 30 let. Kritérii jsou originalita, tematický přínos a sdělnost příspěvku. Čestná cena, darem je originální diplom a knižní publikace Nakladatelství Academia.

Prof. D. Storch ocenění získal za článek Biodiverzita: co to je, jak ji měřit, co ji podmiňuje a k čemu je to dobré, a zároveň za významný podíl na celkové koncepci a přípravě monografického čísla Živy věnovaného biodiverzitě (Živa 2019, 5; a článek na str. 194–197).

Cena Živy – Junior (pro autory do 25 let)

Náleží autorovi nejlepšího článku ročníku ve věkové kategorii do 25 let, je udělena samostatně od r. 2004 (tedy za články publikované v ročníku 2003, v případě spoluautorství rozhoduje věk prvního autora). Ocenění je honorováno částkou 10 000 Kč za podpory Střediska společných činností Akademie věd ČR, dalším darem je originální diplom a knižní publikace Nakladatelství Academia.

Vzhledem k počtu článků v dané kategorii (v r. 2019 vyšel pouze jeden) bylo navrženo a schváleno cenu tentokrát neudělit a zúčastněný příspěvek přesunout do hodnocení příštího ročníku.

Cena Živy (pro autory ve věku 26 až 30 let)

Redakční rada a redakce udělují tuto cenu autorovi nejlepšího článku ročníku v dané

věkové kategorii stejně jako u předchozího ocenění, tedy od r. 2004. Stejně tak rozhoduje věk prvního autora v době publikování příspěvku a cena je rovněž honorována výše uvedenou částkou, opět za podpory Střediska společných činností AV ČR. Darem je také originální diplom a knižní publikace Nakladatelství Academia. Za r. 2019 ji získali:

● **Barbora Křížová** se spoluautory Ondřejem Kohoutem, Martinem Košťákem a Martinem Mazuchem za článek Život na hranici říší (Živa 2019, 4: 284–286);

● **Tomáš Němec** se spoluautory Veronikou Horsákovou a Michalem Horsákem za článek Predátoři suchozemských plžů aneb Co prozradí prázdné ulity (Živa 2019, 3: 125–128).

Zvláštní ocenění časopisu Živa Janu Zimovi in memoriam

Tato čestná cena za popularizaci biologických věd patří autorovi za příspěvek, který přesahuje rámec jednotlivých publikovaných článků obsahově i svým rozsahem. Hodnotí se jako významný z hlediska např. významu pro výuku. Darem je originální diplom a knižní publikace Nakladatelství Academia. Za rok 2019 bylo ocenění uděleno prof. Janu Zimovi za jeho čtyřdílný seriál Domácí savci a jejich původ (Živa 2019, 1–4).

Cena Antonína Friče Jiřímu Kolbekovi

Od r. 2013 uděluje redakční rada a redakce cenu A. Friče jako ocenění osobnosti, která významným způsobem přispěla k rozvoji časopisu Živa na poli autorském, organi-

1 Cesmína ostrolistá (*Ilex aquifolium*). Atlas der Alpenflora (1882). Převzato z Wikimedia Commons, v souladu s podmínkami použití

začnícím nebo popularizačním. Může ji získat i kolektiv autorů za mimořádný počín z hlediska obsahu Živy. Jde o čestné ocenění, udělované příležitostně. Darem je originální diplom a knižní publikace Nakladatelství Academia.

Doc. Jiří Kolbek se v době svého působení v Akademické radě AV ČR (v letech 2005–09) a v Radě pro popularizaci vědy (byl jejím předsedou) významně zasloužil o podporu časopisu Živa.

Všem oceněným blahopřejeme.

Vybrané články jsou dostupné ve formátu pdf na webových stránkách Živy.